
CYD-BWYLLGOR GwE
09.07.14

Yn bresennol:

Y Cynghorwyr Chris Bithell, Eryl Williams, Ieuan Williams, Michael Williams, Siân Gwenllian (Eilydd), D. Miles (Eilydd).

Aelodau Cyfetholedig heb bleidlais: Mrs Annwen Morgan (Cynrychiolydd Ysgolion Uwchradd), Ms Alison Fisher (Cynrychiolydd Llywodraethwr)

Swyddogion Heb bleidlais: Mr John Davies (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam), Mr Dewi R Jones (Cyngor Gwynedd), Dr Gwynne Jones (Cyngor Ynys Môn), Mr Geraint James (Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy), Karen Evans (Cyngor Sir Dinbych), Ian Budd (Cyngor Sir y Fflint)

Hefyd yn Bresennol: Mr Geraint Rees (Cynrychiolydd Llywodraeth Cymru), Mrs Susan Owen Jones (Rheolwr Busnes a Chyllid GwE) Mr Iwan Evans (Rheolwr Gwasanaeth Cyfreithiol yr Awdurdod Lletyol - Cyngor Gwynedd), Mr Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid yr Awdurdod Lletyol - Cyngor Gwynedd), a Glynda O'Brien (Swyddog Cefnogi Aelodau'r Awdurdod Lletyol - Cyngor Gwynedd)

Ymddiheuriadau: Mr Huw Foster Evans (Prif Swyddog GwE), Mr Elfyn Vaughan Jones (Prif Swyddog Gweithredol GwE), Mr Jonathan Morgan (Cynrychiolydd Ysgolion Arbennig)

1. **ETHOL CADEIRYDD**

Penderfynwyd ail-ethol y Cynghorydd Eryl Williams yn Gadeirydd i'r cyd-bwyllgor am y flwyddyn 2014/15.

2. **ETHOL IS-GADEIRYDD**

Penderfynwyd ethol y Cynghorydd Michael Williams yn Is-gadeirydd i'r cyd-bwyllgor am y flwyddyn 2014/15.

3. **DATGAN BUDDIANT PERSONOL**

Ni dderbyniwyd datgan o fuddiant personol gan unrhyw Aelod oedd yn bresennol

4. **COFNODION**

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar y 30 Ebrill 2014 fel rhai cywir.

4.1 **MATERION YN CODI O'R COFNODION**

Eitem 4 (vi) – Adolygiad Cwricwlwm Addysgol Cyfnod Sylfaen

Mewn ymateb i ymholiad ynglyn ag amserlen adolygiad o'r cwricwlwm addysgol y Cyfnod Sylfaen i'r Uwchradd gan Yr Athro Graham Donaldson, adroddodd Mr Geraint Rees y bydd y Gweinidog Dros Addysg a Sgiliau yn adrodd yn y Flwyddyn Newydd a bod modd cyflwyno sylwadau iddo pe dymunir gwneud hynny. Ychwanegwyd y byddai gofynion asesiadau yng Nghyfnodau Allweddol 2 a 3 yn cael sylw fel rhan o'r adolygiad.

Penderfynwyd: Derbyn a nodi'r uchod.

5. **CYFRIFON TERFYNOL Y CYD-BWYLLGOR AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2014**

- (a) Cyflwynwyd adroddiad Pennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd yn amlinellu sefyllfa "alldro" ar y cyfrifon Incwm a Gwariant Refeniw 2013/14 ynghyd â datganiad o'r cyfrifon, ar ffurf statudol, wedi'i ardystio, ond cyn Archwiliad.
- (b) Cyfeiriodd y Pennaeth Cyllid at ddadansoddiad o'r gwariant a'r prif wahaniaethau gan dynnu i sylw bod £776,662 o danwariant erbyn hyn ac y byddai modd neilltuo £706,000 ar gyfer comisiynu er mwyn cyflawni'r cynllun busnes, y model cenedlaethol, a gofynion ysgolion yn 2014/15 a thu hwnt.
- (c) Mewn ymateb i ymholiadau gwnaed y pwyntiau canlynol gan y Pennaeth Cyllid bod sawl rheswm am y tanwariant ar yr elfen cyflogau sef:
- Graddfeydd cyflog y swyddi o fewn GwE wedi eu gosod yn is na'r hyn oedd wedi eu gosod o fewn yr achos busnes llawn
 - pan osodwyd y gyllideb bod cyflogau'r swyddi wedi eu pennu ar uchafswm y graddfa gyda rhai penodiadau wedi bod yn is
 - Bod rhai penodiadau wedi eu cwblhau yn ystod y flwyddyn
 - Symudwyd ymlaen yn raddol i gael Arweinyddion Sustem mewn lle
- (ch) Yn ystod y drafodaeth ddilynol, amlygwyd y sylwadau canlynol:
- (i) Pryder ynglyn â'r tanwariant o gofio yr hinsawdd ariannol a wynebir gan lywodraeth leol ac a fyddir yn gallu ei glustnodi ar gyfer comisiynu
- (ii) Bydd arbedion i'w gwneud i'r dyfodol ac y byddai'n ofynnol cynyddu capasiti GwE o safbwynt y Model Cenedlaethol
- (iii) Tra'n derbyn bod tanwariant, nodwyd bwysigrwydd i gynnal trafodaethau tryloyw er mwyn i'r Cyfarwyddwyr Addysg fedru adrodd yn ol i'w hawdurdodau o gofio eu cyfrifoldeb i gynrychioli'r awdurdodau ar Gyd-bwyllgor GwE. Ychwanegwyd bod angen deall y gyllideb broceriaeth a recriwtio ac os oes unrhyw rwystrau o ran recriwtio fel bo modd i'r Cyfarwyddwyr fedru helpu.

- (iv) Pwysleiswyd yr angen i'r Cyfarwyddwyr Addysg fedru trafod a rhannu unrhyw bryderon gyda Swyddogion Cyllid yr awdurdodau er mwyn medru diogelu'r gwasanaeth i'r dyfodol.
 - (v) Y byddai'n fanteisiol derbyn gwybodaeth ynglyn â lefel capasiti GwE ynghyd â phroffil oedran y gweithlu er sicrhau cydbwysedd a llenwi'r bylchau
 - (vi) Bod angen i'r Swyddogion Cyllid drafod y pryderon ynglyn â'r tanwariant
- (d) Mewn ymateb i'r pryderon uchod, nodwyd fel a ganlyn:
- Bod y gyllideb yn rhan o'r gytundeb gwreiddiol ac wedi ei bennu i GwE am dair blynedd ac yn rheolaethol rhaid chwilio am arbedion parhaol ond yn yr achos uchod mai arbediad unwaith ac am byth sydd yma
 - Bod angen cynyddu capasiti GwE yn barhaol yn hytrach na chynnig secondiadau. Yn ystod y trafodaethau cychwynnol o'r achos busnes penderfynwyd bryd hynny bod angen 30 Arweinydd System i weithio dros y Rhanbarth gyda 3 ohonynt yn Uwch Arweinwyr System ond ni chymerwyd ystyriaeth y byddai ganddynt amserlenni cynhwysfawr.
 - Tybir bod diffyg capasiti yn ganolog i ddatblygu rhaglenni ar gyfer gwella perfformiad ar lawr y dosbarth ac felly rhaid edrych ar beth sydd angen a bod GwE yn gallu gweithredu ar ran yr awdurdodau i ymateb i'r gofynion

Penderfynwyd: Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad gan gymeradwyo'r cyfrifon a gwariant refeniw 2013/14 fel amlinellir yn atodiad A ynghyd â'r Datganiad o'r Cyfrifol 2013/14 (cyn-archwiliad) – Atodiad B.

6. DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

- (a) Cyflwynwyd Datganiad Llywodraethu Blynyddol gan Bennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd i'w gymeradwyo gan y Cyd-bwyllgor.
- (b) Adroddodd y Pennaeth Cyllid bod y datganiad yn cynnwys llawer o egwyddorion gan gynnwys effeithiolrwydd, atebolrwydd, rheoli perfformiad ynghyd ag anghenion defnyddiwr a chwynion.

Penderfynwyd: Cymeradwyo'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol a bu i'r Cadeirydd a Chyfarwyddwr Addysg Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Wrecsam ardystio'r datganiad yn y cyfarfod.

7. ADRODDIAD CYNNYDD AR DDATBLYGIADAU GwE

- (a) Cyflwynwyd adroddiad gan Mr Elfyn Vaughan Jones, sydd wedi camu i swydd Mr Huw Foster Evans, Prif Swyddog GwE, dros dro fel Prif Swyddog Gweithredol hyd nes fydd Mr Evans yn dychwelyd i'w swydd yn dilyn gwaeledd. Roedd y Cyd-bwyllgor yn ddiolchgar o'r trefniant a chymerwyd y cyfle hefyd i ddiolch i Mr Geraint Rees, Llywodraeth Cymru, am ei gefnogaeth ychwanegol a'i barodrwydd i gynorthwyo yn ystod y mis diwethaf.

- (b) Tywysodd Mr John Davies yr Aelodau drwy gynnwys yr adroddiad gan gyfeirio at
- Apwyntiadau a wnaed yn y misoedd diwethaf
 - Penodiadau a secondiadau dros dro er mwyn rhyddhau swyddogion i ymgymryd â'r gwaith datblygol
 - Rhaglen waith yr Arweinyddion System
 - Adborth a dderbyniwyd gan yr ysgolion i ymweliadau tymhorol
 - Diweddariad ar Lythrennedd a Rhifedd – bu GwE yn gyfrifol am fonitro gweinyddiad a'r broses o farcio'r profion Darllen a Rhif Cenedlaethol ac fe gyflwynir adroddiad i gyfarfod nesaf y Cyd-bwyllgor o berfformiad ysgolion y rhanbarth
 - Prosiect PISA – fel rhanbarth gwahoddir ysgolion i arwain mewn un neu fwy o 4 pwnc penodol (Cymraeg Iaith Gyntaf, Saesneg, Mathemateg a Gwyddoniaeth)
 - Her Cymru – bod ymgynghorwyr wedi eu penodi i gydweithio gyda 5 ysgol. Hysbysebwyd am secondiad i fod yn gyfrifol am gydgordio'r gwaith i sicrhau cysondeb ac ansawdd.
 - Strwythur GwE – bod y strwythur yn cyfeirio at swydd ychwanegol parhaol sef Pennaeth Safonau ar gyfer cynyddu cynhwysedd o fewn yr Uwch Dim Rheoli ac ar sail rhanbarthol
- (c) Mewn ymateb i ymholiad, nodwyd y bydd y system categoreiddio ysgolion yn gweithredu ochr yn ochr â'r model bandio.

Penderfynwyd: (a) Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad ar ddatblygiadau cyfredol GwE, gan ddiolch i Mr Elfyn Vaughan Jones am ddarparu'r adroddiad.

(b) Cymeradwyo:

- (i) Bod y Prif Swyddog yn parhau i weithio hefo'r Cyfarwyddwyr Addysg yn y 6 awdurdod i weithredu gofynion Cynllun Busnes y Model Cenedlaethol ac adrodd yn ôl i'r Cyd-bwyllgor ar y datblygiadau;**
- (ii) I addasu teitl Prif Swyddog GwE i Reolwr Gyfarwyddwr GwE (yn unol â'r Model Cenedlaethol a chonsortia rhanbarthol eraill yng Nghymru);**
- (iii) Mewn egwyddor, ychwanegu swydd Pennaeth Safonau at strwythur craidd y gwasanaeth a chydabod yr angen i gynyddu cynhwysedd, dros dro, nes gwneir y penodiad.**

8. CYLLIDEB GwE 2014/15 – ADOLYGIAD CHWARTER 1

- (a) Cyflwynwyd adroddiad ar y cyd gan Brif Swyddog GwE a Phennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd yn amlinellu sefyllfa gychwynnol cyllideb GwE am y flwyddyn gyllidol 2014/15.**
- (b) Adroddodd y Pennaeth Cyllid ar sail sefyllfa derfynol 2013/14 amcangyfrifir tanwariant net o £230,000 eleni. Ymhelaethodd ar fanylion yr amrywiadau ariannol mwyaf sylweddol sef costau gweithwyr, ymrwymadau pensiwn, trefn broceriaeth a reserfau.**

(c) Amlygwyd y pwyntiau canlynol gan Aelodau:

- Awgrymwyd i'r Penaethiaid Cyllid ynghyd â'r Cyfarwyddwyr Addysg gwrdd i drafod y gyllideb er mwyn sicrhau eglurder ynglyn â gweledigaeth GwE ynghyd â chynllun busnes yn dilyn y cyfnod 3 blynedd. Croesawir adroddiad i'r Cyd-bwyllgor yn yr Hydref.
- Pryder y byddir yn colli'r arian tanwariant ac y dylid sicrhau cynllun busnes cadarn er mwyn diogelu'r gyllideb
- Pwysigrwydd bod Aelodau Etholedig yn derbyn eglurhad o unrhyw danwariant a'r angen i nodi cynlluniau i'r dyfodol o pa wasanaethau a gomisiynir ac unrhyw rwystrau a wynebir fel nad oes llithriad yn y gyllideb

Penderfynwyd: (a) Cymeradwyo ymrwymo unrhyw danwariant ar gyfer comisiynu er mwyn cyflawni'r cynllun busnes, y model cenedlaethol, a gofynion ysgolion 2014/15 a thu hwnt.

(b) Gofyn i Brif Swyddog GwE a Phennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd gyflwyno adroddiad dilynol i'r Cyd-bwyllgor am gamau arfaethedig i greu capasiti uwch reolaethol (ag amser digyswllt) o fewn GwE drwy ddefnyddio'r hyblygrwydd sydd o fewn y gyllideb, heb ofyn am gyfraniadau ychwanegol gan y 6 Cyngor, yng nghyd-destun yr hinsawdd ariannol gyfredol lle gall yr awdurdodau wynebu toriadau grant digynsail erbyn 2015/16.

9. Y MODEL CENEDLAETHOL

(a) Cyflwynwyd, er gwybodaeth, ymateb y Gweinidog Addysg a Sgiliau i gynllun busnes consortiwm GwE yn unol â'r model cenedlaethol ar gyfer gwasanaethau gwella ysgolion rhanbarthol ynghyd ag ymateb GwE i'r materion ychwanegol a godwyd fel rhan o adborth Llywodraeth Cymru i'r cynllun busnes.

(b) Yn deillio o'r model cenedlaethol, amlygodd Mr Geraint Rees, Llywodraeth Cymru, y pwyntiau isod:

- Bod GwE yn gorff gwahanol ac yn fwy o faint na ragdybiwyd ac y byddir yn trafod yn y misoedd nesaf o safbwynt diffiniad rôl y Cyfarwyddwyr Addysg a swyddogion GwE
- Angen trafodaeth ynglyn â threfniadau lletya GwE o safbwynt swyddfeydd
- Bydd Rheolwr Prosiect yn arwain a chyflwyno adroddiad yn yr Hydref ar elfen o waith adnoddau dynol
- Bod ESTYN a Swyddfa Archwilio Cymru yn bwriadu cynnal arolwg thematig i edrych ar ystod o faterion megis rôl craffu a pha mor effeithiol y cyflawnir hyn
- O safbwynt materion yn ymwneud ag ysgolion ac yn benodol Ymgynghorwyr Her – nodwyd bwysigrwydd i'r rhanbarth gytuno ar y penodiadau
- Rhaglen datblygu ysgol-i-ysgol – (bod angen model i'w flaenoriaethu ac efallai y byddai modd ei gyllido o'r tanwariant)

- Her Ysgolion Cymru – nodwyd bod bid wedi ei gyflwyno am y swm o £1m i gefnogi ysgolion

(c) Mewn ymateb i'r uchod, amlygwyd y pwyntiau canlynol gan Aelodau:

- O fewn y model genedlaethol bod disgwyliad i sefydlu Bwrdd Gweithredol fydd yn atebol i Gyd-bwyllgor GwE. Deallir bod Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru wedi derbyn barn gyfreithiol yn herio'r penderfyniad.
- O fewn y gytundeb rhwng GwE a'r awdurdodau lleol, bod disgwyl i GwE ddarparu adroddiad i bob un o'r 6 awdurdod a'i fod yn bwysig i ystyried pa fath o wybodaeth a gyflwynir yn yr adroddiad fel bo awdurdodau'n craffu'n effeithiol

10. **DYDDIADAU CYFARFODYDD 2014/15**

Cyflwynwyd adroddiad y Rheolwr Busnes a Chyllid yn amlinellu dyddiadau ar gyfer cyfarfodydd y Cyd-bwyllgor i'w cytuno a'u cymeradwyo ar gyfer 2014/15.

Penderfynwyd: (a) Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad.

(b)Cymeradwyo'r dyddiadau canlynol:

DYDDIAD	AMSER	LLEOLIAD
29 Medi 2014	Pnawn	Conwy
6 Tachwedd 2014	Pnawn	Conwy
25 Chwefror 2015	Bore	Conwy
11 Mehefin 2015	Bore	Conwy

Dechreuodd y cyfarfod am 1.30 a.m. a daeth i ben am 3.15 p.m.

CADEIRYDD